

Delrapport Fas 1

Hästavel och uppfödning med kvalitet

Sammanfattning

Projektet Hästavel och uppfödning med kvalitet är ett samverkansprojekt mellan landets fem avelsorganisationer; Svenska Hästavelsförbundet (SH), Avelsföreningen Svenska Varmblodiga Hästen (ASVH), Svenska Islandshästförbundet (SIF), Svenska Travsportens Centralförbund (STC), Svensk Galopp (SG) samt Lantbrukarnas Riksförbund (LRF). Hästnäringens Nationella Stiftelse är projektägare. Med finansiellt stöd från Jordbruksverket har Fas 1 av projektet genomförts och resultatet redovisas i denna rapport.

Bakgrunden till projektet är att de fem avelsorganisationerna tillsammans med LRF och HNS bildat Hästnäringens Avelskommitté. En gemensam angelägenhet för samtliga organisationer i kommittén är att höja den avelsrelaterade kunskapen bland landets uppfödare generellt sett och oavsett ras. Strukturen på svensk hästavel är i omdaning inte minst vad gäller den ”typiske” uppfödaren. Gamla grupper försvinner och nya tar över. I detta skede är det viktigt att kunskap och erfarenhet tas tillvara, görs tillgänglig och sprids så att svensk hästavel kan fortsätta att hålla hög kvalitet och även förbättras.

Eftersom det saknas en helhetsbild av utbudet av avelsrelaterade utbildningar har Fas 1 av projektet ägnats åt att inventera det befintliga utbudet av hästavelsutbildningar i Sverige och den litteratur om hästavel som finns på svenska. Inventeringsresultatet har sedan gjorts tillgängligt på Internet (www.hastcentrum.slu.se). Information om projektet och befintliga utbildningar kommer inom kort att finnas på www.nshorse.se och länkar till denna information kommer att finnas via avelsorganisationernas respektive hemsidor.

När det gäller utbildningsanordnarna visar inventeringen att bilden är mångfacetterad. Det finns utbildningsanordnare lokalt, regionalt och nationellt. Det finns enskilda ridklubbar, travskolor och lokala och regionala aktörer, avelsföreningar, länsstyrelser m.fl., som anordnar kurser och studiecirkel. Beträffande befintliga hästavelsutbildningar så finns de på olika nivåer, allt från grundläggande nivå till högre utbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå. Även på högskolenivå finns ett hästavelsrelaterat kursutbud.

En slutsats av inventeringen är att det finns ett stort utbud av vederhäftig avelsrelaterad utbildning. Denna kunskap bör tillgängliggöras och paketeras på ett smakligt och pedagogiskt sätt. En annan slutsats är att gruppen av mottagare är bred, från den nya uppfödaren till uppfödare med lång erfarenhet och utbildning. En tredje slutsats är den akademiska nivån finns vid SLU: s utbildningar. De eftergymnasiala KY-utbildningarna har en mer praktisk inriktning

och kvalitetsgranskas av KY-myndigheten. Naturbruksgymnasierna följer Skolverkets kursplan som gäller över hela landet. Övriga kurser och utbildningar är svåra att värdera nivån på.

Inventeringsresultatet presenteras i bilagorna 2 och 3 till denna rapport. Dokumenten kommer att hållas levande och uppdateringar kommer att göras under projektiden.

Bakgrund

Hösten 2007 bildades Hästnäringens Avelskommitté genom beslut i HNS' styrelse. Kommittén består av representanter för avelsorganisationerna ASVH, SG, SH, SIF, STC samt LRF.

Målsättningen för kommittén är att den skall fungera som ett nätverk för avels- och uppfödarfrågor inom svensk hästnäring. En gemensam syn och hantering av vissa övergripande avels- och uppfödarfrågor kan öka frågornas betydelse i allmänhet, men kan också stärka näringens agerande och gehör från myndigheter, riksdag och regering.

Kommittén skall bevaka och behandla för hästnäringen aktuella och gemensamma avels- och uppfödarfrågor. Ett annat viktigt område är att skapa engagemang och opinion kring avels- och uppfödarfrågor inom de egna organisationerna men även hästnäringen i stort samt när så bedöms lämpligt också driva dessa frågor gentemot myndigheter, media o dyl.

Ett gemensamt samverkansområde handlar om utbildning. Samtliga avelsorganisationer anser att det finns ett generellt behov av att höja nivån beträffande grundläggande avelskunskap bland landets uppfödare. Samtliga avelsorganisationer anser också att detta är ett gemensamt uppdrag då den grundläggande avelskunskapen är densamma oavsett hästras. Det finns också stora samordnings- och resursvinster att göra på att utarbeta gemensamma strategier och utbildningar för att nå detta mål.

Syfte

Projektets övergripande syfte är att förbättra den avelsrelaterade kompetensen bland landets uppfödare.

Syftet med "Hästavel med kvalitet" är att:

- inventera och strukturera befintliga avelsutbildningar
- tillgängliggöra information om befintliga avelsutbildningar för samtliga avelsorganisationer och för enskilda uppfödare;
- analysera och värdera den befintliga utbildningsstrukturen jämfört med utbildningsbehovet och lämna förslag till förändringar och kompletteringar;
- föreslå en genomförandeplan för att under 2009 etablera och starta det utbildningsprogram som strukturerats och skapats i projektet.

Målgrupp

Enskilda uppfödare i landet samt avelsorganisationerna.

Projektets aktiviteter

Projektet är indelat i två faser. Följande aktiviteter har genomförts i Fas 1:

- Inventering av befintliga avelsutbildningar i Sverige
- Tillskapande av avelsutbildningsstruktur utifrån genomförd inventering
- Tillgängliggörande av informationen om befintliga avelsutbildningar/strukturen för samtliga avelsorganisationer och uppfödare.
- Utvärdering och analys av resultatet av inventeringen och planering och beslut om genomförandet av FAS 2.

Tidsplan

Projektperioden för Fas 1 omfattar tiden från den 3 mars 2008 till och med den 12 september 2008. Projektet har därmed bedrivits inom ramen för den fastställda tidsplanen.

Genomförande

Vanja Sandgren, Hästcentrum, SLU i Skara har varit projektledare för Fas 1 av projektet. Hästnäringens Avelskommitté har fungerat som projektets styrgrupp och har kontinuerligt informerats om projektets utveckling samt varit beslutande instans i frågor kring projektet.

Projektledaren har inventerat befintliga avelsutbildningar i Sverige. Inventeringen har skett med hjälp av tillgänglig information från utbildningsanordnares hemsidor samt intervjuer med företrädare för avelsorganisationer samt utbildningsanordnare.

Litteratursökningar har också gjorts via LIBRIS. Vid sökning på ordet ”hästavel” görs 150-200 träffar.

Den samlade informationen har dokumenterats och sorterats och redovisas i bilagorna 2 och 3.

Inventeringsresultatet och information om befintliga avelsutbildningar finns tillgängligt på www.hastcentrum.slu.se. Information om projektet och befintliga utbildningar kommer inom kort att finnas på www.nshorse.se och länkar till denna information kommer att finnas via avelsorganisationernas respektive hemsidor.

Ekonomi

Finansieringen av projektet har skett genom:

SJV Livskraftigt hästföretagande	150 000 SEK
<u>Köpta tjänster</u>	<u>150 000</u>
Summa	150 000

Måluppfyllelse

Genom inventeringsarbetet har vi skaffat oss information och kunskap om utbudet av hästavelsutbildningar i landet, utbildningsanordnare, utbildningsinnehåll, målgrupper, litteratur etc.

Vi har även strukturerat denna information så att den ska vara lättillgänglig för den intresserade. Informationen är strukturerat på två sätt; antingen utifrån utbildningsanordnare eller på utbildningsform. Informationen har gjorts tillgänglig dels i form av en skriftlig dokumentation, dels på Internet (avelorganisationernas, HNS, SLU:s och en egen hemsida).

Genom inventeringen har ett underlag för beslut om utformningen av Fas 2 erhållits.

Syftena med Fas 1 har därmed uppfyllts.